

Gebroken heup: palliatieve behandeling

Een palliatieve behandeling richt zich op een goede kwaliteit van leven, door pijn en andere klachten te verlichten. Bij kwetsbare mensen met een gebroken heup kan voor een palliatieve behandeling gekozen worden als iemand niet geopereerd kan of wil worden.

Mensen die hun heup breken worden meestal geopereerd. Bij zeer kwetsbare mensen is dit niet altijd mogelijk of wenselijk. Soms is een lichaam niet sterk genoeg voor een operatie en draagt een operatie niet meer bij aan het herstel of het comfort van de patiënt. In gezamenlijk overleg kunnen de arts, de patiënt en zijn naasten dan kiezen voor een palliatieve behandeling.

Als u kiest voor een palliatieve behandeling wordt u niet geopereerd, maar krijgt u een behandeling gericht op comfort en kwaliteit van leven. Het betekent ook dat u niet meer geneest en dat u geen levensverlengende behandelingen meer krijgt.

Meer over palliatieve zorg bij een gebroken heup

Als u kiest voor een palliatieve behandeling, dan spannen uw zorgverleners zich in om het u zo comfortabel mogelijk te maken en om pijn en andere klachten te bestrijden. Ook is er veel aandacht voor de begeleiding van u en uw naasten. De arts binnen het ziekenhuis, de instelling of uw huisarts zal gesprekken met u voeren. In deze gesprekken kunt u vertellen wat u en uw naasten belangrijk vinden in het leven en welke wensen er zijn.

Hoe ziet uw toekomst eruit?

Onderzoek toont aan dat wel of niet opereren bij zeer kwetsbare mensen geen verschil in de kwaliteit van leven betekent. Meer informatie over dit onderzoek leest u in het artikel '[Voor zeer kwetsbare oudere met een gebroken heup is een operatie niet altijd de beste optie](https://www.antoniusziekenhuis.nl/nieuwsoverzicht/voor-zeer-kwetsbare-oudere-met-gebroken-heup-operatie-niet-altijd-de-beste-optie)' (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/nieuwsoverzicht/voor-zeer-kwetsbare-oudere-met-gebroken-heup-operatie-niet-altijd-de-beste-optie>)'

De meeste mensen die niet geopereerd worden kunnen vaak niet meer lopen en blijven in bed liggen. Zij overlijden na enkele dagen, weken en soms maanden. Dat komt door hun kwetsbare gezondheid. Ook treden er door de bedlegerigheid en verzwakking vaak complicaties op, zoals blaasontsteking of een longontsteking. De bijwerkingen van pijnmedicatie (morphine) kunnen bijdragen aan verdere achteruitgang door sufheid of verwardheid (delier).

Emoties en ondersteuning

Als in het gesprek met uw arts en naasten duidelijk wordt dat een operatie niet bijdraagt aan uw herstel en dat dit betekent dat u mogelijk minder lang leeft, kan dat een schok zijn. Gevoelens zoals verdriet, boosheid, frustratie, angst en eenzaamheid bij u en uw naasten komen vaak voor en zijn heel normaal. Er met elkaar over praten kan helpen en rust geven.

U en uw naasten kunnen ook praten met de chirurg, uw huisarts, de arts van de instelling, een verpleegkundige of verzorgende. Een geestelijk verzorger kan helpen als er bij u en uw naasten levensvragen naar boven komen, zoals: wat wil ik nog in het leven, is dit leven nog van waarde, hoe neem ik afscheid van mijn naaste? Willen u of uw familie hier met iemand over praten? Bekijk dan onze informatie over [palliatieve zorg](https://www.antoniusziekenhuis.nl/palliatieve-zorg) (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/palliatieve-zorg>) op onze website.

Behandeling

Pijnstilling

Pijnstilling is erg belangrijk en is een belangrijk onderdeel van de behandeling. Er zijn verschillende mogelijkheden.

- Het kan zijn dat u wordt behandeld met pijnstillers of pijnpleisters.
- Sommige patiënten krijgen een plaatselijke pijnbehandeling (PENG-blokkade).
- Bij pijn of benauwdheid kan de arts (een vorm van) morfine geven om deze klachten te verlichten. Het kan zijn dat er sufheid optreedt door morfine. Dit kan tijdelijk, maar ook blijvend zijn.
- Er is ook een verhoogd risico bij ouderen op verschijnselen van verwardheid en obstipatie. Uw arts zal het risico op de bijwerkingen zo klein mogelijk maken.

Het is belangrijk te weten dat morfine het leven niet korter maakt. Ook bestaat er geen risico op verslaving in de laatste levensfase. Vaak vragen patiënten of het gebruik van morfine als pijnstiller het overlijden van de patiënt versnelt. Dat is niet zo. Morfine als pijnstiller is ook niet hetzelfde als [palliatieve sedatie](https://www.antoniusziekenhuis.nl/palliatieve-sedatie) (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/palliatieve-sedatie>).

PENG-blokkade

De PENG-blokkade is een pijnstillende behandeling waarbij de heup zoveel mogelijk gevoelloos wordt gemaakt. Dit gebeurt met een prik in de lies. Deze prik wordt gegeven met hulp van een echo. Via de prik wordt een langwerkend verdovingsmiddel toegediend.

Binnen 1 dag is het maximale effect van de behandeling voelbaar. Dit is een verdovend effect aan de voorkant van de heup. De achterkant van de heup wordt niet verdoofd. Omdat alleen de voorzijde van uw heup is verdoofd, verdwijnt de pijn niet helemaal. Tegen deze pijn krijgt u zo nodig extra pijnstilling.

De verdoving werkt meestal tussen de 3 en 6 maanden.

Mogelijke complicaties

- Bloeduitstorting op de plek u de prik heeft gekregen.
- Verminderde kracht in het been: alleen de gevoelszenuwen worden uitgeschakeld, maar er is een kleine kans dat ook de bewegingszenuwen uitgeschakeld worden.
- Overgevoeligheid: er bestaat een kans dat u een allergische reactie krijgt op het verdovingsmiddel.

Nazorg

Wij overleggen met u en uw naasten wat er voor u nodig is na de opname in het ziekenhuis.

Naar een hospice, verpleeghuis of naar huis

Veel van de patiënten die niet geopereerd worden gaan vanuit het ziekenhuis naar een hospice. Als u al in een verpleeghuis woont, is het in overleg ook vaak mogelijk hiernaar terug te gaan. Soms is het ook mogelijk om naar huis te gaan met palliatieve zorg, afhankelijk van uw wensen en de mogelijkheden.

Meer informatie

Meer informatie over palliatieve zorg vindt u op deze websites.

- Overpalliatievezorg.nl (<https://overpalliatievezorg.nl>)
- Palvooru.nl (<https://palvooru.nl>)

Gerelateerde informatie

Aandoeningen

- Gebroken heup (collumfractuur) (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/aandoeningen/gebroken-heup-collumfractuur>)

Behandelingen & onderzoeken

- Heupprothese (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/behandelingen-onderzoeken/heupprothese>)
- Palliatief Advies Team (PAT) (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/palliatief-advies-team-pat>)
- Palliatieve sedatie (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/palliatieve-sedatie>)

Specialismen

- Centrum voor Traumageriatrie (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/traumageriatrie>)
- Chirurgie (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/chirurgie>)
- Orthopedie (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/orthopedie>)

Contact Centrum voor Traumageriatrie

T 088 320 19 00